

Justiitsministeeriumile
info@just.ee

SELGITUSTAOTLUS

Kuupäev: 17.02.2026
Esitaja: MTÜ Hoiame Loodust 80627463
Esindaja: Mati Sepp, juhatuse liige
Kontakt: mati@hoiameloodust.ee, tel +372 53936991

MTÜ Hoiame Loodust soovib saada selgitustaotlusega informatsiooni alljärgnevate direktiivide kohta:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2024/1203 ja enne seda eksisteerinud direktiivi 2008/99/EÜ kohta.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/99/EÜ, 19. november 2008, keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu võeti üle Karistusseadustiku (lühend - (KarS) 26.12.2010, aga direktiivi pole võetud üle kriminaalmenetluse seadustikku (lühend - KrMS).

1. MTÜ Hoiame Loodust soovib saada selgitustaotlusega vastust justiitsministeeriumilt, miks ei võetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/99/EÜ üle KrMS?
2. Kas sellest on teavitatud Euroopa komisjoni minevikus, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/99/EÜ ei võetud üle KrMS?

Direktiiv 2008/99/EÜ puhul on tegemist juba minevikuga ja meil on kohustus uus EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2024/1203 vastu võtta: "Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 21. maiks 2026. Liikmesriigid edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile."

1. MTÜ Hoiame Loodust soovib saada selgitustaotlusega vastust justiitsministeeriumilt, kas Eesti riik jõustab käesoleva direktiivi (EL) 2024/1203 21. maiks 2026 (KarS) ja (KrMS).
2. Lisaks soovime saada vastust, kuidas plaanitakse täita (EL) 2024/1203 Artikkel 18 kohustust?

See küsimus on tingitud asjaolust, et ainuüksi prokurörid ja kriminaalmenetluste ja -uurimistega tegelevad asutused ei ole meie hinnangul olnud võimelised täitma varasema direktiiv 2008/99/EÜ eesmärgi ja kohustusi: „Igasugune käitumine, mis põhjustab kaitsealuse elupaiga seisundi märkimisväärt kahjustamist; ...//.... kui see on õigusvastane ning pannakse toime tahtlikult või vähemalt raske hooletuse tagajärjel“ on kriminaalkuritegu.

Peame siiski tõdema, et tänase päevani pole suutnud prokurörid ja kriminaalmenetluste ja -uurimistega tegelevad asutused kaitsealuste elupaiga seisundi märkimisväärsset kahjustamist uurida kriminaalmenetluse kaudu, vaid on tekkinud olukord, et looduskaitssjad käivad kohtus nende asutuste vastu, kes on põhjustanud kaitsealuste elupaikade seisundite märkimisväärsset kahjustamist. Kaitsealuste elupaikade seisundi märkimisväärsset kahjustamist aastatepikkuse nähtusena kinnitab ka keskkonnaagentuuri viimane Elupaikade ja liikide seisundi hinnang: „Aruande põhjal saame öelda, et soodsas seisundis loodusdirektiivi elupaigatüüpide osakaal on eelmise perioodiga võrreldes langenud (56,7 -> 50%), seejuures on tõusnud nii ebasoodsas (36,7 -> 41,7%) kui ka halvas seisus (6,7% -> 8,3%) elupaigatüüpide osakaal.“
<https://keskkonnaagentuur.ee/uudised/elupaikade-ja-liikide-seisundi-hinnang-pilt-tapsem-kuid-valjakutsed-pusivad>

MTÜ Hoiame Loodust pöördus ühtlasi hiljuti prokuratuuri poole, aga meil soovitati sootuks halduskohtusse minna ja saime ka viisaka noomituse pöördumise eest ehk siis koolitus EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2024/1203 osas kohtunikele, prokuröridele, politseinikele, kohtutöötajatele ning kriminaalmenetluste ja -uurimistega tegelevate pädevate asutuste töötajatele peab olema juba töös. Ainuüksi direktiivi (EL) 2024/1203 Artikkel 14 peaks täielikult edaspidi välistama sellist laadi suhtumise prokuratuuri poolt nagu meie MTÜ-le osaks sai.

Soovime veenduda, et uue direktiivi ülevõtmine ei jääks vaid deklaratiivseks, vaid tooks kaasa sisulised muudatused menetluspraktikas.

Ootame teie vastust kirjalikult e-posti aadressile mati@hoiameloodust.ee seaduses sätestatud tähtaja jooksul.

Lugupidamisega,
(allkirjastatud digitaalselt)

Mati Sepp
Juhatuse liige
MTÜ Hoiame Loodust